

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! atheneum Lokeren te LOKEREN

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 125948

Instelling GO! atheneum Lokeren

Directeur Inge VISSERS

Adres Azalealaan 2 - 9160 LOKEREN

Telefoon 09-348.18.18

Fax 09-348.99.62

E-mail info@atheneumlokeren.be

Website <http://www.atheneumlokeren.be>

Bestuur van de instelling GO! scholengroep Schelde-Dender-Durme

Adres Brusselsestraat 97 - 9200 DENDERMONDE

Scholengemeenschap SG Reinaert

Adres Noordlaan 10 - 9230 WETTEREN

CLB GO! CLB Dendermonde

Adres Grote Markt 25 - 9200 DENDERMONDE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 08-11-2016, 14-11-2016, 15-11-2016, 16-11-2016, 17-11-2016, 18-11-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 18-11-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 19-12-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Johanna COEMAN

Teamleden Christian LAES, Hilde VAN HOUTE, Els VAN RAEMDONCK

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Frans in de eerste graad B-stroom (leerplan 2010/014).....	8
3.1.1.2 Frans in de eerste graad A-stroom en in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Humane wetenschappen, Latijn en Wetenschappen (leerplannen 2010/002 en 2012/002)....	10
3.1.1.3 Geschiedenis in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/007)	13
3.1.1.4 Geschiedenis in de tweede graad aso in de studierichtingen Economie, Humane wetenschappen, Latijn, Wetenschappen en in de derde graad aso in de studierichtingen Economie-moderne talen, Humane wetenschappen, Latijn-moderne talen, Latijn-wetenschappen, Moderne talen-wetenschappen en Wetenschappen-wiskunde (leerplannen 2012/010, 2014/012)	15
3.1.1.5 Latijn in 1A keuzegedeelte, 2A basisoptie Latijn, ASO tweede graad studierichting Latijn, ASO derde graad studierichtingen Latijn-moderne talen en Latijn-wetenschappen (leerplannen 2008/ 003, 2008/ 015 en 2008/ 023).....	17
3.1.1.6 Natuurwetenschappen in de eerste graad B-stroom (leerplan 2010/017)	20
3.1.1.7 Natuurwetenschappen in aso derde graad in de studierichtingen Humane wetenschappen, Economie-moderne talen en Latijn-moderne talen (leerplan 2014/009)	21
3.1.1.8 VOET	23
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	24
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	25
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	26
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	27
4.1 Aanvangsbegeleiding	27
4.2 Deskundigheidsbevordering	28
4.3 Leerbegeleiding.....	29
4.4 Loopbaanbegeleiding.....	32
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	34
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	36
6.1 Wat doet de school goed?	36
6.2 Wat kan de school verbeteren?	36
6.3 Wat moet de school verbeteren?	36
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	37
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	37

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het GO! atheneum Lokeren is gelegen in een rustige omgeving van het station. De school is gevestigd op een ruime campus samen met een basisschool. De school maakt tevens gebruik van de infrastructuur van CVO Leerstad en GO! technisch Atheneum Lokeren. De drie campussen liggen naast elkaar. De school onderschrijft het pedagogisch project van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, en wil de visie van de school 'Kiezen voor talent' campusgebonden verder concretiseren.

De school biedt in de eerste graad zowel een A-stroom als een B-stroom aan. In de bovenbouw is aso de enige aangeboden onderwijsvorm. Zij rekruteert vooral leerlingen uit de buurt en maakt van de diversiteit onder de leerlingen een meerwaarde. Een aanzienlijk deel van de leerlingen stroomt na de grondige studieoriëntering van de eerste graad, vlot door in de eigen school. Ze ronden hun schoolloopbaan overwegend succesvol af, waarna zij hun studies vervolgen in het hoger onderwijs. Daar behalen ze resultaten die overwegend sporen met de resultaten voor de referentiescholen.

Kenmerkend voor de school zijn haar kleinschaligheid en een sterke leerlinggerichtheid met grote aandacht voor zorg. Het huidige beleidsteam is sedert vorig schooljaar in die functie aangesteld. Op de campus heerst een open en gestructureerd leer- en leefklimaat. Door middel van dialoog en samenwerking wordt de diversiteit positief aangewend.

Het erkenningsonderzoek gebeurde op basis van een representatief staal van vakken uit de basisvorming en het specifiek gedeelte. Het onderzoek toont aan dat de leerlingen de leerplandoelstellingen voor alle vakken en structuuronderdelen in voldoende mate bereiken. De leerplanrealisatie voldoet alleen niet voor geschiedenis in de eerste graad A-stroom. Dit tekort is voornamelijk te wijten aan een onvoldoende leerplangerichte aanpak en een gebrekkige planning.

De school streeft voldoende de vakoverschrijdende eindtermen na van de doorgelichte contexten 'socioculturele samenleving' en 'sociorelationele ontwikkeling'. Toekomstgericht dient er verder werk gemaakt te worden van een duidelijke visie en planning.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school niet over een nascholingsplan beschikt wat een inbreuk is op de onderwijsreglementering.

Ze besteedt wel in sterke mate aandacht aan de systematische zorg voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leef- en leeromgeving.

Het kwaliteitsonderzoek toont aan dat de school leerbegeleiding centraal stelt in het dagelijks schoolgebeuren. Ze wil een stimulerende leeromgeving zijn die vlot inspeelt op de emotionele noden en leerbehoeften van alle leerlingen. Doorheen allerlei schoolactiviteiten moedigt ze hen aan om een actieve en autonome rol te spelen in het onderwijsleerproces. Leerlingen genieten van remediërmogelijkheden maar worden evengoed uitgedaagd om via individuele trajecten en heel wat keuzemogelijkheden hun talenten te ontwikkelen. Sinds schooljaar 2008-2009 zet de school in op flexibele leerwegen. Zo biedt de school een gevarieerd aanbod aan keuzevakken tijdens complementaire uren om leerlingen kennis en vaardigheden aan te reiken die tot hun individuele interessewereld behoren. Daarnaast biedt de school individuele trajecten op maat voor leerlingen met specifieke leerbehoeften. Een nieuw initiatief dat hierin kadert is de organisatie van een flex-uur waar leerlingen van het eerste leerjaar voor bepaalde vakken extra kunnen bijgewerkt en uitgedaagd worden. Er is via de organisatie van stages ook aandacht voor ervaringsgericht leren. De taalsteun wordt afgestemd op elke lerende.

De aanvangsbegeleiding is kwaliteitsvol uitgewerkt. Beginnende leraren worden door een coach en de vakgroep sterk ondersteund. De verdere professionalisering van het schoolteam behoort tot de beleidsprioriteiten.

Het schoolbeleid voert interne en externe kwaliteitsonderzoeken naar deelaspecten van de schoolwerking. Om de kwaliteit van de deelaspecten van de schoolwerking te ondersteunen verzamelt en analyseert de school behoorlijk wat data en gegevens, zowel via interne bevragingen als via bevragingen door externe organisaties. Het directieteam past de kwaliteitscirkel toe door telkens na te gaan of de ondernomen actie voldoende doeltreffend is. De daaruit vloeiende nieuwe doelstellingen evenals de bevindingen van de huidige externe evaluatie zullen het toekomstig schoolwerkplan verder vorm geven. De prioritaire aandachtspunten van het beleidsteam zijn het verderzetten van het pedagogisch didactisch beleid dat de voorbije schooljaren werd uitgezet en de aandacht voor het welbevinden van de sterk geëngageerde leraren. De directie is toegankelijk, zelfkritisch en staat open voor innovatie en externe evaluatie. De gestructureerde en transparante communicatie naar alle betrokkenen is een voorbeeld van goede praktijk.

De onderwijsinspectie heeft voldoende vertrouwen in het beleidsvoerend vermogen van de school en neemt daarom het tekort voor de leerplanrealisatie van geschiedenis in de eerste graad A-stroom en het tekort in de regelgeving na deliberatie niet op in het eindadvies.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	Frans, geschiedenis	Latijn
Graad 1 B	Frans, natuurwetenschappen	
Graad 1 Handel	Frans, geschiedenis	
Graad 1 Hout - Metaal	Frans, geschiedenis	
Graad 1 Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding	Frans, natuurwetenschappen	
Graad 1 Latijn	Frans, geschiedenis	Latijn
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	Frans, geschiedenis	
Graad 1 Moderne wetenschappen	Frans, geschiedenis	
Graad 1 Sociale en technische vorming	Frans, geschiedenis	
Graad 2 ASO Economie	Frans, geschiedenis	
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	Frans, geschiedenis	
Graad 2 ASO Latijn	Frans, geschiedenis	Latijn
Graad 2 ASO Wetenschappen	Frans, geschiedenis	
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	geschiedenis, natuurwetenschappen	
Graad 3 ASO Humane wetenschappen	geschiedenis, natuurwetenschappen	
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	geschiedenis, natuurwetenschappen	Latijn
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen	geschiedenis	Latijn
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	geschiedenis	
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	geschiedenis	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

- Aanvangsbegeleiding
- Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

- Leerbegeleiding
- Loopbaanbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Frans in de eerste graad B-stroom (leerplan 2010/014)

Voldoet

Het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk zijn voldoende afgestemd op de leerplandoelen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Het onderwijsaanbod is volledig, evenwichtig en op het gepaste beheersingsniveau. Het aanbod vertoont voldoende verticale samenhang over beide leerjaren van de B-stroom heen.

De planningsdocumenten zijn duidelijk en overzichtelijk uitgewerkt op basis van de leerplandoelen. De vakgroep bewaakt niet enkel het inoefenen van de beperkte ondersteunende kennis op dit beheersingsniveau, maar vooral de samenhang met de vaardigheden. De inoefening ervan gebeurt zoveel mogelijk in een functionele context die aansluit bij de leefwereld van de leerlingen. De leerlingen gebruiken een aangepast leerboek, maar worden ook uitgedaagd via extra multimedia- en beeldmateriaal.

De instructietaal is nog niet consequent de doeltaal tijdens de volledige les wat de gewenste luister- en spreekattitudes onvoldoende stimuleert. Het aanbod is erg afwisselend en interactief en er is een zeer stimulerende, aangename en veilige leeromgeving. De gevarieerde opdrachten voor spreken en schrijven zijn realistisch, eenvoudig en duidelijk, conform het beheersingsniveau. Voor leesvaardigheid komen zowel korte informatieve als eenvoudige narratieve teksten aan bod.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De evaluatiepraktijk is volledig, vrij evenwichtig en op het gepaste beheersingsniveau. De leerlingen en hun ouders zijn op de hoogte van de evaluatiecriteria.

De school hanteert voor Frans een evaluatiesysteem met twee examenperiodes en drie rapporten van dagelijks werk. De puntenverdeling is transparant waarbij in de eerste graad iets meer dan de helft van de punten op ondersteunende kennis staat.

De examens bevatten opdrachten die vrij evenwichtig de kennis en vaardigheden bestrijken. De kennisopdrachten staan meestal in contexten en de vaardigheidsopdrachten zijn taakgericht en inspelend op de leefwereld van de leerlingen. Voor spreekvaardigheid en occasioneel voor schrijfvaardigheid zijn er scorewijzers met beoordelingscriteria. De toetsen en de taken die meetellen voor het rapport dagelijks werk zijn gevarieerd in opdrachten met een evenwichtige verdeling tussen kennis en vaardigheden.

In het geheel van de evaluatiepraktijk staat nog een vrij groot deel van de punten op grammaticale en lexicale correctheid. De vakgroep evalueert expliciet de vakattitudes conform het leerplan op basis van vastgelegde criteria bij het dagelijks werk. Het blijft echter een uitdaging voor de leraren om hierbij de vakattitude te beoordelen en niet het gedrag van deze vaak zorg-leerlingen.

In de evaluatiepraktijk is de instructietaal niet altijd de doeltaal. Voor luistervaardigheid en voor leesvaardigheid mogen de leerlingen hun antwoorden soms in het Nederlands formuleren. De leraren beoordelen mondelinge interactie en spreekvaardigheid op het correcte niveau van een basisgebruiker. Er is voldoende aandacht voor het groeien van het reproductieve naar het productieve niveau met een vorm van ondersteuning.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Het studiemateriaal is gestructureerd en afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen, met aandacht voor praktische richtlijnen rond 'leren leren'. De leraren zetten in op extra beeld- en multimediamateriaal, differentiëren waar mogelijk en hebben aandacht voor de evolutie van elke leerling. Het overzicht van wat de leerlingen moeten kennen en kunnen voor de examens is duidelijk en volledig.

De individuele begeleiding van de leraar is direct en dynamisch. De betrokkenheid bij elke leerling is groot. De leerlingen worden waar mogelijk aangesproken op hun persoonlijke interesses. Elke vorm van feedback, persoonlijk of klassikaal, is ondersteunend en stimulerend.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Elk klaslokaal is voldoende uitgerust om de leerplandoelen te realiseren. De vakgroep maakt effectief en efficiënt gebruik van het elektronisch bord en van de elektronische leeromgeving. Soms is het klaslokaal amper groot genoeg om alle leerlingen comfortabel te laten plaats nemen. In dat geval is de klasopstelling per definitie frontaal en is er, naast duo-werk, weinig variatie in activerende werkvormen mogelijk.

Gelet op het feit dat enkele leerlingen in deze B-stroom geen internet ter beschikking hebben thuis, maakt de leraar ook gebruik van het ICT-lokaal om via interactieve multimediaoefeningen de leerlingen te remediëren of voor te bereiden op het examen. Het gebruik van woordenboeken is nog weinig ingeburgerd in de lespraktijk, al zijn deze wel aanwezig.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen

Omwille van het feit dat er dit schooljaar een aantal leerlingen van studierichting zijn veranderd in 2B, zitten de klassen van Hout-metaal en Kantoor-verkoop/Verzorging-voeding samen. Hierdoor is er o.a. een klas van achttien leerlingen, wat vrij groot is voor deze doelgroep. De samenstelling maakt het moeilijk om klassikaal in te zetten op lesmateriaal in functie van de toekomstige studiekeuze.

Positief is dat de twee lestijden Frans gespreid zijn over de lesweek. Op deze manier komen de leerlingen verschillende keren per week in contact met de doeltaal en is er voldoende variatie mogelijk in het onderwijsaanbod.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep waartoe de leraren Frans behoren komt met regelmaat samen en heeft veel informeel overleg. Er is ruimte om inhoudelijk de evaluatiepraktijk nog grondiger te bespreken en analyseren in overleg met de andere moderne vreemde talen. Het gebruik van de doeltaal als vak- en instructietaal, in aanbod en evaluatiepraktijk, vanaf het eerste jaar blijft een aandachtspunt.

*Overleg
Vorming*

Leraren geven terecht aan dat, gelet op de diversiteit van het doelpubliek, het nog meer differentiëren en inzetten op coöperatieve en activerende werkvormen noodzakelijk is. Daartoe volgen en vragen zij intern verdere nascholingen. De school speelt hier gericht op in tijdens de pedagogische studiedagen. De leerlingen van de B-stroom hebben nood aan extra zorg en ondersteuning van het lerarenteam. Dat leraren soms over de vakken heen rond eenzelfde thema werken, getuigt van een grote bereidheid om samen te werken.

3.1.1.2 Frans in de eerste graad A-stroom en in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Humane wetenschappen, Latijn en Wetenschappen (leerplannen 2010/002 en 2012/002)

Voldoet

Het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk zijn voldoende afgestemd op de leerplandoelen. De leerbegeleiding is aangepast aan de noden van elke individuele leerling.

Onderwijsaanbod
*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Het onderwijsaanbod is volledig, evenwichtig en op het correcte taalbeheersingsniveau conform het leerplan. De horizontale en verticale samenhang is overzichtelijk uitgeschreven in een document en is ook het onderwerp in tal van (informele) overlegmomenten tussen de taalleraren. De planningsdocumenten illustreren de leerplangerichtheid van het aanbod met adequate verwijzingen naar het leerboek en naar extra ontwikkeld leermateriaal. In het planningsdocument is de aandacht voor vaardigheden en vakattitudes duidelijk aanwezig. De vakgroep kent de leerplandoelen en tracht deze consequent en vakkundig te vertalen in een gevarieerd aanbod dat inspeelt op de leefwereld van de leerlingen.

De leraren hanteren de doeltaal als instructie- en vaktaal, slechts sporadisch terugvallend op het Nederlands voor extra uitleg. Afhankelijk van de klasgroep verloopt de interactie met de leerlingen op een zeer vlotte manier en zijn de werkvormen gevarieerd en uitdagend. In de eerste graad gaat er veel aandacht naar het aanbieden van duidelijke leerstructuren als houvast bij het inoefenen van ondersteunende kennis. In de tweede graad wordt meer gefocust op het gebruik van communicatiestrategieën. De verschillende tekstsoorten komen aan bod. Vanaf de eerste graad lezen de leerlingen een boekje op het correcte basisniveau. In de tweede graad kunnen de leerlingen kiezen uit verschillende titels met inhoud die aansluiten bij hun leefwereld. De opgave voor lees-, schrijf- en luistervaardigheid behandelen de correcte niveaus van beschrijvend via structurerend naar beoordelend. De inoefening gebeurt in functionele contexten al dan niet gebruik makend van de digitale leeromgeving. De leraren zetten authentiek en actueel, vaak multimedia-, materiaal in om de leerlingen te stimuleren zoals (kort)films of chansons.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk is volledig, vrij evenwichtig en op het correcte taalbeheersingsniveau. De leerlingen en hun ouders krijgen een transparant overzicht van de evaluatiemethodiek die de school hanteert voor Frans. De leerlingen hebben twee klassieke examenperiodes en vier rapporten voor hun dagelijks werk, waarvan het eerste een observatierapport is. Ook de leerplandoelgerichte vakattitudes krijgen een quotering bij het dagelijks werk.

Opvallend is dat in de eerste graad A-stroom de evaluatie van de ondersteunende kennis nog vrij klassiek gebeurt, soms zonder voldoende context en nog te vaak gebruik makend van vertalingen of Nederlandse ondersteuning. Dit is een werkpunt en wijkt af van de klaspraktijk waar de doeltaal bewuster gehanteerd wordt vanaf het eerste jaar. In de gehanteerde leerboeken komt echter veel Nederlands voor en in die zin is dit een verklaring voor deze evaluatiemethodiek. Het daagt de leerlingen echter te weinig uit om de gewenste leerstrategieën te ontwikkelen en in te zetten. Daarnaast speelt de evaluatie van de vaardigheden vanaf het eerste jaar inhoudelijk in op de leefwereld van de leerlingen. Daarin komen de verschillende verwerkingsniveaus op gepaste manier aan bod.

Waar in de eerste graad nog vooral de nadruk ligt op de ondersteunende kennis en op structuren en basiswoordenschat, is er in de tweede graad bij de examens en voor het dagelijks werk een sterkere gerichtheid op de vaardigheden. Afhankelijk van de leraar staat de link met de leerplandoelen op de evaluatieopdracht vermeld. Enkele taken zijn voorbeelden van goede praktijk, zowel in de vraagstelling als in de manier van beoordelen. Meestal ontbreekt echter nog een scorewijzer voor schrijfvaardigheid, waardoor de indruk ontstaat dat het enige criterium de vormcorrectheid is. Schrijfdurf wordt daarin te weinig erkend en gehonoreerd, terwijl de leraren het wel beoordelen als vakattitude voor dagelijks werk. Hier ligt nog een uitdaging voor de vakgroep. Vanaf het vierde jaar zijn alle opgaven voor dagelijks werk en toetsen consequent in de doeltaal opgesteld, dit kan al vanaf het derde jaar verwacht worden waar Nederlands nog te veel gehanteerd wordt in de evaluatiepraktijk.

Opvallend is dat in de klaspraktijk vanaf de tweede graad ook voorbeelden van peer-evaluatie terug te vinden zijn, vooral bij het beoordelen van spreekvaardigheid. Hierbij leren de leerlingen wat belangrijk is om een boodschap over te brengen en te begrijpen. Op die manier krijgen zij inzicht in beoordelingscriteria. Daarnaast is er ook aandacht voor zelfevaluatie om de leerlingen onder begeleiding te laten reflecteren over hun eigen onderwijsleerproces.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Kenmerkend in de school is de grote inzet voor leerbegeleiding in functie van het leerproces van elke leerling. Ook voor Frans zijn de sterke ondersteuning en de grote betrokkenheid van de leraren een constante. Het Flex-traject in het eerste jaar van de A-stroom groepeerde de leerlingen na het observatierapport van oktober voor een uurtje basis- of uitbreidingsdoelen. De leraren kunnen op die manier in kleinere groepen remediëerings- of uitbreidingsoefeningen aanbieden en inoefenen, afhankelijk van de noden. Het taalbeheersingsniveau van de leerling wordt met regelmaat opnieuw geëvalueerd en de groepen variëren dus van samenstelling. De leraren bieden overzichtelijke remediëerstools aan op basis van de studieresultaten.

Het stimulerende, interactieve en positieve leerklimaat valt op in de klasbezoeken vanaf het eerste leerjaar in de A-stroom. De vakgroep doet er alles aan om de leerlingen te motiveren en hen tot het gepaste taalbeheersingsniveau te brengen. Zij zoekt naar manieren om te differentiëren en de werkvormen aan te passen aan het doelpubliek. In de aanloop naar de examens krijgen de leerlingen duidelijke overzichten van wat ze moeten kennen en kunnen voor de evaluatie. Soms staan er op toetsen extra tips om te screenen op een aantal aandachtspunten vooraleer de kopij in te dienen.

De leraren geven klassikaal en individueel feedback op toetsen, taken en evaluaties. De toon is vooral stimulerend en bevorderend voor de leerattitude en het leertraject van de leerling.

Sterk is dat de systematische en anonieme leerlingentevredenheidsenquêtes ingang vinden. Uit de resultaten van vorig schooljaar blijkt dat de leerlingen niet enkel de leraar positief evalueren voor de aangename lespraktijk, maar ook dat ze vinden dat hun Frans erop vooruit is gegaan, dat ze veel mochten praten tijdens de lessen en soms in groepjes werken.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Elk leslokaal beschikt over voldoende leermiddelen en ICT-uitrusting om de leerplandoelen te realiseren. De leraren zetten deze middelen elke les op een efficiënte manier in, enkel het spontane raadplegen van woordenboeken kan gestimuleerd worden in de eerste graad. De aankleding van de lokalen is wisselend, afhankelijk van het gebruik voor meerdere vakken. Het lerarenteam maakt ook meer en meer gebruik van de mogelijkheden van de elektronische leeromgeving. Al de leerlingen hebben thuis toegang tot het internet en maken sporadisch taken met visuele ondersteuning.

Soms zijn de lokalen klein voor het aantal leerlingen wat de mogelijkheden tot interactieve werkvormen bemoeilijkt. Daarnaast is het lawaai van de speelplaats van de basisschool tijdens de speeltijden storend voor de concentratie en voor de dynamiek. Dit kan het klasmanagement bemoeilijken.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

Intensieve samenwerking leidt tot gemeenschappelijke jaarplannen en tot horizontale en verticale afstemming.

De leraren vragen en volgen nascholingen die beantwoorden aan de reële behoeften. Het lerarenteam toont bereidheid om de evaluatiepraktijk vaardigheidsgericht te optimaliseren.

3.1.1.3 Geschiedenis in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/007)

Voldoet niet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen en –inhouden niet volledig. Bijgevolg is de evaluatie niet voldoende valide.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Verschillende algemene doelstellingen betreffende het historisch referentiekader, de historische methode en de studie van de samenlevingen worden niet aangereikt. De continuïteit in de geschiedenis komt in het gedrang omdat de Romeinse samenleving slechts heel beperkt aan bod komt. De cesuur tussen de graden ligt vast en is het niet mogelijk om bepaalde leerdoelen of –inhouden door te schuiven naar de tweede graad.

De nadruk ligt veeleer op passieve kennisoverdracht dan op kennisconstructie en probleemoplossend denken. De leraren bouwen het historisch referentiekader niet geleidelijk en cumulatief op. De maatschappelijke domeinen binnen de eigen samenleving dienen niet als uitgangspunt om de historische samenlevingen te begrijpen. Leerlingen leren onvoldoende omgaan met enkele begrippen uit de dimensies tijd, ruimte en socialiteit of deze begrippen te koppelen aan de eigen tijd. De onderlinge verbanden tussen de verschillende maatschappelijke domeinen krijgen bij de studie van de samenlevingen weinig aandacht. De vaardigheidsoefeningen en -opdrachten zijn te weinig gevarieerd en uitdagend. Het beoefenen van de historische vaardigheden beperkt zich overwegend tot het situeren in de ruimte of het inhoudelijk bevragen van bronnen. De historische attitude om zich bij elke informatie die hen aangeboden wordt de vraag te stellen waar, wanneer, door wie en waarom ze tot stand kwam ontbreekt. De lesinhouden vertrekken te weinig vanuit probleemstellingen waardoor zowel historiseren als actualiseren weinig aan bod komen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school heeft voor het vak degelijke vaklokalen. De minimaal vereiste leermiddelen zijn aanwezig. De ICT-mogelijkheden zijn voldoende operationeel en de vakgroep zet ze in voldoende mate in.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Omdat heel wat leerplandoelstellingen niet aangereikt worden is de evaluatie onvoldoende representatief.

De vakgroep kiest in het eerste jaar voor gespreide evaluatie. In het tweede leerjaar krijgen de leerlingen naast taken en toetsen ook examens. De evaluatiepraktijk in het geheel weerspiegelt vooral het overwicht dat leraren toekennen aan de kenniscomponent.

Voor de vragen van zowel de toetsen als de examens is het niet bij alle vragen duidelijk welke eindterm of leerplandoelstelling de leerlingen moeten bereiken. Vooral in het eerste leerjaar is de evaluatie onvoldoende transparant. De afstemming van doelen met criteria ontbreekt en de historische vaardigheden komen in het geheel van de evaluatie amper voor. De frequentie van de evaluatie is zeer laag. Vormen van procesevaluatie komen niet voor. Dezelfde opmerkingen gelden ook voor de toetsen en de opdracht in het tweede leerjaar.

De examens beantwoorden wel meer aan vooropgestelde criteria, maar de vragen die bedoeld zijn om vaardigheden te meten zijn nog gedeeltelijk cognitieve bevragingen. Bronnenanalyse peilt overwegend naar leesvaardigheid. Vakgerichte attitudes worden eveneens beperkt in de evaluatie opgenomen maar daarbij ontbreken objectieve beoordelingscriteria.

Schriftelijke feedback ontbreekt waardoor externen onvoldoende zicht hebben op de leervorderingen of problemen. Het groot aantal tekorten voor het vak maakt dit nochtans noodzakelijk.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

In de lessen heerst een aangenaam en aanmoedigend leerklimaat. Er is voldoende aandacht voor de preventieve leerbegeleiding. De vakgroep krijgt bij de start van het schooljaar een overzicht van alle leerlingen die bijzondere zorg vragen. Voor leer- en ontwikkelingsstoornissen nemen de leraren de passende maatregelen.

Het onderwijs verloopt overwegend gestructureerd, op zich een waardevolle ondersteuning van het leerproces. De leraren zijn gefocust op leerwinst. Ze motiveren de leerlingen tot actieve deelname aan de lessen. Het studiemateriaal is afgestemd op het niveau van de leerlingen, maar de aanvullende leerlingencursus was tot nu zeer beperkt en had te weinig oog voor het beoefenen van de historische vaardigheden. Dit jaar gebruiken de leraren zeer verzorgd en goed gestructureerd zelf ontwikkeld leermateriaal, waarop de leerlingen actief kunnen invullen. Toch moet nog beter nagedacht worden zowel over het inhoudelijke als over de frequentie en het niveau waarop de historische vaardigheden daarin moeten worden beoefend.

3.1.1.4 Geschiedenis in de tweede graad aso in de studierichtingen Economie, Humane wetenschappen, Latijn, Wetenschappen en in de derde graad aso in de studierichtingen Economie-moderne talen, Humane wetenschappen, Latijn-moderne talen, Latijn-wetenschappen, Moderne talen-wetenschappen en Wetenschappen-wiskunde (leerplannen 2012/010, 2014/012)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden goed en met voldoende aandacht voor onderzoekend leren gerealiseerd. De evaluatie peilt op een degelijk beheersingsniveau, is transparant en voldoende valide en representatief voor de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod Het historisch referentiekader wordt kort herhaald en verder aangevuld. Door de koppeling van historische gegevens aan onderliggende probleemvelden, structuren en mechanismen en de wisselwerking tussen de domeinen van de socialiteit krijgt het een concrete vertaling. Door de leerplangerichte visie en werking krijgt de vaardigheidscomponent de aandacht die hij verdient.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De doelgerichte aanpak vormt steeds het uitgangspunt van de bestudeerde leerinhouden. In beide graden verloopt de studie van de historische samenlevingen voldoende op basis van leertekst- en bronnenanalyse. Inzichtelijke syntheses en het gebruik van het historisch begrippenkader komen voldoende voor. Daarbij worden multimediale leermiddelen doelgericht ingezet. De leerlingen leren om informatie uit verschillende soorten bronnen te halen en tot leerinhouden te verwerken. De behandelde teksten en inhouden belichten aspecten van de verschillende culturen en vertonen raakpunten met vakoverschrijdende eindtermen (VOET). Bronnenverzameling, -verwerking en -beoordeling gebeurt regelmatig door middel van zelfstandig werk of groepswork. De opdrachten zijn gevarieerd en uitdagend; de doelen worden concreet en helder vertaald. Kennis, vaardigheden en attitudes worden wel gradueel opgebouwd maar sluiten in de derde graad nog niet volledig aan bij het verwachte beheersingsniveau.

Door de grote aandacht voor historiseren of actualiseren verruimen de leerinhouden de horizon van de leerlingen. Het aanbod is gericht op transfer van kennis, vaardigheden en attitudes ook buiten de schoolse context. Buitenschoolse activiteiten sluiten aan bij het curriculum en bevorderen het interculturele leren.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De school heeft voor het vak een degelijk vaklokaal. De minimaal vereiste leermiddelen zijn aanwezig. De ICT-mogelijkheden zijn voldoende operationeel en de vakgroep zet ze in voldoende mate in.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie bestrijkt de leerplancomponenten op evenwichtige wijze en is representatief voor het leerstofaanbod. De organisatie van de evaluatie stemt overeen met de richtlijnen op schoolniveau. De evaluatie steunt op eenduidige en objectieve beoordelingscriteria. In beide graden bestaat de evaluatie dagelijks werk uit frequente toetsen en taken. De vraagstelling op toetsen is representatief voor de examens. De criteria sluiten aan bij de kennis, vaardigheden en competenties die de leerling moet beheersen. Leerlingen krijgen steeds gerichte feedback en kunnen daardoor actief deelnemen aan hun leerproces. De examenopgaven zijn van een degelijk niveau, transparant en voldoende valide en representatief voor de leerplandoelstellingen. De leerlingen weten goed wat van hen verwacht wordt. Actualisering en actualiteit zijn een belangrijk onderdeel van de evaluatie. De historische vaardigheden vormen er een belangrijk onderdeel van, maar de leerplandoelen m.b.t. kritisch bevragen en beoordelen van bronnen worden met minder diepgang geëvalueerd. Het aanbod en de beoordeling van de vakgebonden attitudes krijgen nog te weinig aandacht. De vakgroep gebruikt de vakattitudes nog onvoldoende om leerlingen te leren reflecteren over het leerrendement. De leerlingresultaten komen overeen met de resultaten van de andere vakken, wat betekent dat er relatief weinig tekorten zijn.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De lessen verlopen kalm en gestructureerd. De leraren hanteren activerende werkvormen. Om het probleemoplossend denken te stimuleren, hanteren ze tijdens de lesopbouw overwegend vraaggestuurde leergesprekken. Het hoger en meer analytisch niveau bereiken de leerlingen met individuele opdrachten en groepstaken. Vormen van begeleid zelfstandig leren bevorderen de groei naar autonoom leren. De uitwerking van de opdrachten gaat gepaard met gestructureerde begeleiding. De leerlingen krijgen ruime kansen om met elkaar in de respectieve opdrachten van gedachten te wisselen en zo hun kritische zin te ontwikkelen. De leraren besteden veel aandacht aan een eigen cursus met invulmogelijkheden, maar die ondersteunt onvoldoende de VOET 'leren leren', omdat het zelfstandig leren nemen van notities, het niveau van de overeenkomstige VOET van de eerste graad amper overstijgt. Leerinhoudelijk zijn de cursussen wel geschikt. De integratie van ICT in de les en in de cursus ondersteunt de verwerking van de leerstof. De vakgroep neemt initiatieven in het kader van de preventieve leerbegeleiding. Deze initiatieven kaderen in een overkoepelende aanpak. Het elektronisch platform wordt niet alleen voor leerstofaanbod en wederzijdse communicatie gebruikt, maar ook voor remediëring. De leerlingen kunnen met hun vragen ook buiten de lessen bij hun leraren terecht. Voor leerlingen met leer- of ontwikkelingsstoornissen zijn er aangepaste maatregelen.

3.1.1.5 Latijn in 1A keuzegedeelte, 2A basisoptie Latijn, ASO tweede graad studierichting Latijn, ASO derde graad studierichtingen Latijn-moderne talen en Latijn-wetenschappen (leerplannen 2008/003, 2008/ 015 en 2008/ 023)

Voldoet

De leerlingen bereiken in voldoende mate de leerplandoelstellingen. De evaluatie is valide. De materiële uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod De leerinhouden worden volledig aangeboden.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Tot in de derde graad is er aandacht voor systematische studie van het vocabularium. De woorden worden reeds in het eerste leerjaar van de eerste graad bestudeerd in de context van een te lezen tekst. Bij het aanbrengen van het vocabularium is er aandacht voor het ordenen van de woorden in het grammaticale systeem, woordverwantschap en het voortleven in moderne talen. De verwerking en toetsing verlopen, net zoals het grammaticaluik, deels geïsoleerd en deels geïntegreerd in zins- en tekstverband.

Nieuwe grammaticale inhouden worden consequent inductief aangebracht, waarbij de zinscontext centraal staat. Na de eerste graad hebben de leerlingen alle grammaticale inhouden bestudeerd zoals vereist in het leerplan. In de tweede en derde graad doen ze occasioneel een beroep op een ouder grammaticaboek, dat in de praktijk vooral dienst doet voor morfologische overzichten. Syntactische inhouden komen daardoor minder aan bod, zeker omdat de leerlingen van deze graden geen ander leerboek ter beschikking hebben.

Lectuur verloopt consequent lineair en de aanpak is bij uitstek inductief, waardoor de lessen voor de leerlingen echte leermomenten zijn. De leerlingen maken vooral in de praktijk kennis met de lectuurmethode. In de geobserveerde lessen van de tweede graad werd geëxperimenteerd met de positionele methode. Door de presentatie van de teksten in zinsgeledingen konden de leerlingen optimaal gebruik maken van de mogelijkheden die het elektronische bord biedt. Bij het behandelen van teksten staat vertaling in alle graden centraal. Globaal tekstbegrip en werken met tekstmarkeringen, afbakenen van woordgroepen en signaalwoorden krijgt hierdoor minder aandacht. Hoewel de hoeveelheid gelezen teksten in alle graden voldoet aan de minimumeisen van het leerplan is het leestempo tijdens de lessen een aandachtspunt. Al in de eerste graad benaderen de aangeboden teksten authentiek Latijn. In de tweede graad lezen de leerlingen voldoende fragmenten van de verplichte auteurs, aangevuld met kwalitatief rijk en up-to-date lesmateriaal. Zowel in de tweede als in de derde graad gebruiken de leerlingen geregeld goede literaire vertalingen, die een aangename afwisseling en aanvulling bieden bij de gelezen Latijnse fragmenten. In de derde graad ligt de klemtoon voor lectuur op de genres epiek, satire, historiografie, retoriek, lyriek en drama. Voor filosofie en juridische teksten wordt geopteerd voor lectuur van lange fragmenten in Nederlandse vertaling. Ook in deze graad is het ondersteunend lesmateriaal rijk gestoffeerd en geactualiseerd.

In de keuze van tekstfragmenten komt ook middeleeuws Latijn en Neolatijn aan bod. Stilistiek maakt integraal deel uit van de studie van teksten, maar komt tot dusver te weinig aan bod in de eerste graad, waardoor de leerlingen gevoeligheid voor woordvolgorde kunnen ontwikkelen.

Door luidop lezen krijgen de leerlingen aanmoediging om hun uitspraak van het Latijn te oefenen. Frequenter voorlezen door de leraar zelf kan een grotere gevoeligheid creëren voor correcte Latijnse uitspraak en scansie.

Cultuur komt rijk aan bod met aantrekkelijk les- en beeldmateriaal. Verder nemen de leerlingen deel aan een aantal schoolactiviteiten over de klassieke wereld, zowel op school als extramuraal. Door het zelf uitschrijven van persoonlijke commentaren leren de leerlingen nadenken over de zin van hun keuze voor een studierichting met een pool Latijn.

Vanaf de tweede graad komt de onderzoekscompetentie voldoende aan bod. Deze competentie is uitstekend opgebouwd. In het eerste leerjaar van de tweede graad maken de leerlingen een aangestuurde groepsopdracht. In het tweede leerjaar van de tweede graad volgt een beperkt afgebakende onderzoeksvraag over een brontekst. Een uitgebreide opdracht wordt aangeboden in het eerste leerjaar van de derde graad, met klemtoon op persoonlijk initiatief en verwerking van de leerlingen. Door zinvolle tips, thema's en aangereikt materiaal wordt vermeden dat de leerlingen zich verliezen in een veelheid aan informatie.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie weerspiegelt de lespraktijk, is transparant en evenwichtig en bereikt het gepaste beheersingsniveau. Er zijn frequent kleine toetsen over grammatica en vocabularium, soms buiten tekstverband en gericht op kennis en reproductie. Vanaf het eerste leerjaar van de eerste graad staat lectuur van teksten centraal in de evaluatie. In de grotere repetitietoetsen is er een zeer degelijke integratie van taal in lectuur, met een gevarieerde en genuanceerde bevraging van grammatica, tekstbegrip en vertaling en cultuuraspecten. Er zijn geregeld toetsen over leesvaardigheid die volledig aansluiten bij de lesmethodiek en de evaluatie van de gelezen teksten. Vanaf het eerste jaar van de eerste graad wordt gestreefd naar tien testen over niet-bestudeerde tekst per schooljaar. Het belang van leesvaardigheid blijkt ook uit het vaste gewicht van 35 percent voor dagelijks werk dat eraan wordt toegekend in de derde graad.

Voor het eerste jaar van de eerste graad opteert de school voor permanente evaluatie voor het vak Latijn. Het gewicht van de examens neemt vervolgens gradueel toe, met een aandeel van 60 percent in de derde graad. Hierdoor leren de leerlingen met grotere gehelen om te gaan.

Over de verschillende leerjaren heen zijn de examens steeds consequent opgebouwd rond tekstfragmenten. Cultuur en grammatica komt aan bod via gelezen fragmenten. Voor het onderdeel niet-bestudeerde tekst ligt de klemtoon sterk op vertaling, hoewel ook andere vormen van tekstbegrip aan bod komen. Grammaticale verklaring, stilistiek en vooral toepassing van de lectuurmethode kunnen ook voor dit onderdeel worden bevraagd. De grote toetsen en examens zijn verzorgd opgesteld en vermelden een puntenverdeling.

De leerlingresultaten variëren van zwak tot zeer goed. Er is een beperkt aantal onvoldoendes.

Leerbegeleiding In alle lesgroepen heerst een actief en dynamisch les- en leerklimaat met variatie in de werkvormen en een goede interactie tussen leraren en leerlingen.

Preventief Preventief zijn er afspraken voor het vak, studietips en leerstofoverzichten. Het lesmateriaal biedt de leerlingen een duidelijk kader voor het verwerken en studeren. De leerlingen weten voldoende wat ze moeten kennen en kunnen voor hun toetsen, taken en examens.

Curatief

Curatief hebben de leerlingen tijdens de lessen voldoende gelegenheid om vragen te stellen. Leerlingen die les- en oefenmateriaal op het elektronische platform plaatsen, krijgen daarop individuele feedback. Er is voor de leerlingen voldoende gelegenheid om extra uitleg te krijgen over moeilijkheden die ze ondervinden.

Uitrusting De lessen Latijn vinden plaats in een smaakvol ingericht vaklokaal, waarin alle leermiddelen voorhanden zijn. Het lokaal beschikt over een beamer, computer, *ICT* projectiescherm en een elektronisch bord. Bij de lectuur van teksten maken de leerlingen intensief gebruik van de mogelijkheden die dit elektronische bord biedt voor tekstmarkering en positionering van woorden. Er is een groeiend gebruik van het elektronische platform voor het posten van lesmateriaal en het uitwisselen van taken en opdrachten.

Inzet uitrusting

Leermiddelen

Professionalisering Het vak Latijn maakt deel uit van de vakgroep cultuurwetenschappen en is als vak sterk geïntegreerd in vele projecten van de school. Persoonlijke studie en lectuur en het geregeld volgen van nascholingssessies staan borg voor een degelijke interne en externe professionalisering.

3.1.1.6 Natuurwetenschappen in de eerste graad B-stroom (leerplan 2010/017)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De leerbegeleiding en didactische uitrusting ondersteunen in sterke mate de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod Nagenoeg alle vakgebonden leerplandoelstellingen komen aan bod en op het gepaste beheersingsniveau. Naast de basisinhouden omvat het aanbod uitbreidingsinhouden. Die zorgen voor een zeker onevenwicht. Voorbeelden hiervan zijn de inhouden over voedingsmiddelen en de huid. Ondanks deze vaststelling staat de leefwereld van de leerlingen steeds op de voorgrond. Er gaat ook expliciete aandacht naar de uiteenlopende beginsituaties van de leerlingen en naar de samenhang met het vak techniek.

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Tijdens de talrijke leerlingenproeven en de uitgebreide biotoopstudie krijgen de leerlingen kansen om zelf te ontdekken, te ervaren, te exploreren en al spelend te onderzoeken. De algemene natuurwetenschappelijke vaardigheden komen meer dan voldoende aan bod. Er is ook expliciete aandacht voor wetenschappelijke attitudes zoals veilig werken.

De lessen schenken aandacht aan de invloed van wetenschap op de maatschappij ondermeer via kleine informatieopdrachten.

Uitrusting De school beschikt over een goed uitgerust en ordelijk wetenschapslokaal voor de lessen natuurwetenschappen. De vele planten en dieren, de modellen, het talrijke materiaal voor proeven en het aquarium weerspiegelen de visie van de vakgroep om zoveel mogelijk onderzoekend en concreet te werken in de B-stroom. Het vakonderzoek toont aan dat de materialen de nieuwsgierigheid van de leerlingen prikkelen en hen aanzetten tot het stellen van vragen.

ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De leraren maken op een gepaste wijze gebruik van de ICT-mogelijkheden in het wetenschapslokaal. De leerlingen worden gestimuleerd om opzoekwerk te doen en afbeeldingen bij natuurwetenschappelijke begrippen te zoeken.

Evaluatiepraktijk De evaluatie is representatief voor wat er tijdens de lessen aan bod komt. Ze toetst zowel de vakgebonden leerplandoelstellingen als de algemene doelstellingen. Een voorbeeld van goede praktijk zijn de criteria die de vakgroep vastlegde voor een aantal wetenschappelijke vaardigheden. Het gebruik van deze criteria werkt procesevaluatie in de hand. De vakgroep is zoekende om dit evaluatiesysteem nog gebruiksvriendelijker te maken.

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie bestaat daarnaast voor een behoorlijk deel uit taken en schriftelijke toetsen. In het tweede leerjaar omvat ze ook examens. De toetsen en examens representeren de kennisinhouden die aan bod komen, wat maakt dat de evaluatie onevenwichtig is. Bovendien is de vraagstelling onvoldoende afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen.

De leerlingen zijn goed op de hoogte van de samenstelling van de punten voor dagelijks werk, alsook van de puntenverdeling op toetsen en examens. De beoordelingscriteria voor de algemene doelstellingen zijn duidelijk. Dit maakt dat de evaluatie voldoende transparant is.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De lessen verlopen rustig en gestructureerd. Opvallend is de expliciete aandacht voor de noden van de leerlingen, hun interesses, hun vragen en hun leefwereld. De contextbenadering en de onderzoekende aanpak ondersteunen sterk hun cognitieve leerproces. De betrokkenheid van de leerlingen is hoog. Ze werken actief en constructief mee.

De aandacht voor taalverwerving en taalverrijking is opmerkelijk. De woorden die struikelblokken vormen, worden goed ingeschat en via betekenisonderhandeling wordt tot begripsverduidelijking gekomen. Daarnaast geven ook de vele illustraties en concrete materialen de noodzakelijke taalondersteuning. De aandacht voor betekenisvolle contexten en de leefwereld van de leerlingen faciliteert bijkomend de taalverwerving.

Conform het beleid van de school hebben de leraren aandacht voor alle leerlingen met noden. De leerlingen worden individueel ondersteund bij problemen die zich vaak op het vlak van leren studeren situeren.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De leraren maken deel uit van de vakgroep wetenschappen. Ze vullen de officiële vakgroepvergaderingen aan met informeel overleg, waarbij ze onder andere hun expertise delen. De vakgroep wetenschappen heeft ook goede contacten met de vakgroep wetenschappen van het GO! technisch atheneum.

De leraren scholen zich frequent na in zowel pedagogische als vakgebonden items. Ze beschikken over een sterk reflecterend vermogen en grijpen de groeikansen die ze bij externe evaluatie waarnemen.

3.1.1.7 Natuurwetenschappen in aso derde graad in de studierichtingen Humane wetenschappen, Economie-moderne talen en Latijn-moderne talen (leerplan 2014/009)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De didactische uitrusting ondersteunt in sterke mate de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Vrijwel alle vakgebonden leerplandoelstellingen komen aan bod. Het aanbod vertoont echter een zeker onevenwicht. De focus ligt verhoudingsgewijs meer op de leerplandoelstellingen rond het thema biologie dan op de leerplandoelstellingen over de thema's chemie of fysica. Alhoewel contexten binnen deze thema's verduidelijking geven, is de concept-context benadering zoals omschreven in het leerplan een werkpunt. Concepten staan nog sterk centraal en krijgen veel aandacht. Het aanbod is hierdoor niet steeds afgestemd op het beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen en omvat uitbreidingsinhouden.

De leerlingen voeren voldoende leerlingenproeven uit en kunnen zo inzicht verwerven in onderzoekend leren. Ze krijgen tijdens deze proeven echter minder de kans om relevante variabelen aan te geven en om eigen denkbeelden te verwoorden en die te confronteren met denkbeelden van anderen of wetenschappelijke inzichten.

De leerplandoelstellingen over wetenschap en samenleving krijgen vorm aan de hand van voldoende en boeiende informatieopdrachten die aansluiten bij één van de drie domeinen: maatschappij, cultuur en duurzaamheid. Tijdens deze opdrachten trainen de leerlingen hun informatievaardigheden en leren ze op een gepaste en kritische manier standpunten in te nemen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over een goed uitgerust en ordelijk wetenschapslokaal voor de lessen natuurwetenschappen. De vele planten en dieren, de modellen, het talrijke materiaal voor proeven en het aquarium weerspiegelen de visie van de vakgroep om zoveel mogelijk proefondervindelijk te werken en concepten te visualiseren. Typische chemie- of fysicaproeven vinden plaats in het goed uitgeruste chemielokaal of in het verouderde maar voldoende uitgeruste fysicalokaal. Een renovatie van dit lokaal is opgenomen in de actieplannen.

De leraren maken op een gepaste wijze gebruik van de ICT-mogelijkheden in het wetenschapslokaal. Het ICT-gebruik bij de leerlingen tijdens de lessen is daarentegen beperkter. Voor de informatieopdrachten wijken ze uit naar een computerlokaal.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie is representatief voor wat er tijdens de lessen aan bod komt. Ze toetst zowel de vakgebonden leerplandoelstellingen als de algemene doelstellingen. Een voorbeeld van goede praktijk zijn de criteria die de vakgroep vastlegde voor een aantal wetenschappelijke vaardigheden. Het gebruik van deze criteria werkt procesevaluatie in de hand. De vakgroep is zoekende om dit evaluatiesysteem nog gebruiksvriendelijker te maken.

De evaluatie bestaat voor een groot deel uit schriftelijke toetsen en examens. De opgaven zijn eenduidig maar voornamelijk gericht op de concepten die aan bod komen. Dit maakt dat ze onvoldoende afgestemd zijn op het verwachte beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen.

De leerlingen zijn goed op de hoogte van de samenstelling van de punten voor dagelijks werk, van de beoordelingscriteria voor de algemene doelstellingen en van de puntenverdeling op de toetsen en examens. Dit resulteert in een voldoende transparante evaluatie.

Leerbegeleiding De lessen verlopen rustig en gestructureerd. Alhoewel activerende werkvormen zoals leerlingenproeven en informatieopdrachten deel uitmaken van het onderwijsproces, overheerst een leraargestuurde aanpak. Het is voor de leraren nog een uitdaging om een evenwicht te vinden tussen sturing vanuit een grote zorg en stimulering van de leerlingen tot meer zelfstandigheid.

*Preventief
Curatief*

Het studiemateriaal ondersteunt het leerproces in sterke mate. Het is enerzijds afgestemd op de talige noden van deze groep leerlingen. Anderzijds biedt het hen de mogelijkheid om grotere gehelen samen te vatten en de essentie uit een tekst te halen. Dit bevestigt de gepaste aandacht van de vakgroep voor de vakoverschrijdende eindtermen leren leren. Daarnaast is de expliciete aandacht tijdens de lessen voor vaktaal en het inzicht in begrippen opmerkelijk.

Conform het beleid van de school hebben de leraren aandacht voor alle leerlingen met noden. Ze staan heel dicht bij hun leerlingen.

Deskundigheidsbevordering
*Overleg
Vorming*

De leraren maken deel uit van de vakgroep wetenschappen. Ze vullen de officiële vakgroepvergaderingen aan met informeel overleg, waarbij ze onder andere hun expertise delen. De vakgroep wetenschappen heeft ook goede contacten met de vakgroep wetenschappen van het GO! technisch atheneum.

De leraren scholen zich frequent na in zowel pedagogische als vakgebonden items. Ze beschikken over een sterk reflecterend vermogen en grijpen de groeikansen die ze bij externe evaluatie waarnemen.

3.1.1.8 VOET

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Doelgerichtheid De school zorgt voor een doelgerichte en planmatige aanpak van de VOET in verschillende projecten. Zowel de projectgroepen als een aantal vakgroepen maken een inventaris op van de inspanningen die ze voor de VOET leveren. Op beleidsniveau daarentegen gaat te weinig aandacht naar het coördineren van de aanpak van de werkgroepen en vakgroepen. Hierdoor is er op schoolniveau geen totaaloverzicht van het VOET-bereik en heeft het beleid onvoldoende zicht op mogelijke hiaten. Daarnaast heeft de school eerder een impliciete visie op de VOET, die in de uitwerking van de afzonderlijke projecten vervat zit. Het behoort tot een prioritair aandachtspunt van de nieuw aangestelde directeur om het VOET-beleid meer vorm te geven.

Ondersteuning De organisatiestructuur functioneert weinig adequaat. Op schoolniveau is er voorlopig nog geen systematische aansturing. Ondanks dit verloopt de ondersteuning van de projecten door de vakgroepen goed. De projecten en de werkgroepen staan garant voor een kwaliteitsvolle invulling van de geselecteerde vakoverschrijdende eindtermen. Een aantal vakgroepen registreert de bijdrage aan de VOET, maar door onvoldoende aansturing gebeurt dit niet gelijkgericht.

Doeltreffendheid	Er worden elementen van de VOET-werking geëvalueerd, maar dit gebeurt niet systematisch op schoolniveau. Binnen de projecten zijn het de werkgroepen die instaan voor de evaluatie. Ze evalueren de ondernomen acties en sturen deze bij. In een aantal projecten krijgen ook de leerlingen een stem. Bij de projecten voor de context sociorelationele ontwikkeling peilt de school expliciet naar de effectiviteit.
Ontwikkeling	De school heeft een aantal professionaliseringsinitiatieven genomen, maar de breedte en effectiviteit ervan zijn beperkt. De leraren zijn wel op de hoogte van de geactualiseerde VOET. De expertisedeling voor de integratie van de VOET in het onderwijsaanbod verloopt in een aantal vakgroepen goed. Daarnaast hebben de professionaliseringsinitiatieven vooral te maken met de concrete VOET-gerelateerde projecten.
Uitvoering Socioculturele samenleving	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Ze komen in de drie graden aan bod. Zowel de vakken als een aantal projecten leggen er een focus op. Zo werden de GWP's duidelijk nog beter afgestemd op de VOET. Ook de kennismakingsdagen en de Zuiddag worden ondermeer ook door leerlingen geëvalueerd en op hun aangeven bijgestuurd. Ook de module Maatschappij voor het tweede leerjaar en het project peertutoring leveren hun bijdrage. Uit de inventarisatie van de vakgroepen en projecten blijkt wel dat een paar eindtermen tot nog toe beperkt aan bod kwamen.
Uitvoering Sociorelationele ontwikkeling	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Verschillende vakken hebben aandacht voor de VOET uit deze context. Vooral het schoolbreed gedragen project Kliek Artistiek, de verschillende workshops en een aantal extramurale activiteiten (Vooruit - Gentse opera, musea) die voor de verschillende leerjaren georganiseerd worden leveren hun bijdrage.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op een systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles, risicoanalyses en inspraak van het personeel uitvoert. De directeur is een sturende kracht hierin. Bovendien heerst er dankzij haar participatieve beleid in de school een cultuur waarbinnen elkeen zich aangesproken voelt om op eigen niveau bij te dragen aan de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving op de verschillende locaties waarvan de school gebruikmaakt. Momenteel ziet de school het gebruik van het globaal preventieplan, het jaaractieplan en de jaarplanning veeleer als een last. Het zijn eerder drie plannen die naast elkaar bestaan. De budgetten zijn in deze plannen niet opgenomen. Op scholengroepniveau is er een aanzet tot digitalisering en integratie, deze ontwikkeling komt tegemoet aan de noden van de school.

De interne preventieadviseur (contactpersoon preventie) vormt samen met de directeur en de financieel verantwoordelijke van de school een interne preventiegroep. Ze krijgen degelijke en regelmatige ondersteuning van de interne preventiedienst van het GO!. Op het ogenblik van het doorlichtingsbezoek is de school zoekende naar een nieuwe interne preventieadviseur die zich wil engageren voor een langere termijn. Het belang dat de directeur hecht aan een goed preventiebeleid weerspiegelt zich in de aandacht voor opleiding en de uren die ze vrijmaakt voor de interne adviseur.

Uit de controles en adviezen van de externe controlediensten en de interne dienst, blijken er tekorten te zijn opgemerkt. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting grotendeels opgelost. Wat nog moet gebeuren is in de planning voorzien. Omwille van de ouderdom, de constructie en de inplanting van de gebouwen krijgen een aantal items waaronder klemmende branddeuren, lekkende daken, loslatende verf door wateroverlast en loszittende armleuningen terecht blijvende aandacht. De school kan hiervoor ondermeer een beroep doen op eigen gedreven onderhoudspersoneel. De instelling beschikt ook over een goed uitgebouwd programma voor preventief onderhoud.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle lesplaatsen van de instelling. De vaststellingen van de deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Tijdens het bezoek ter plaatse valt op dat niet alle locaties even comfortabel zijn voor de organisatie van onderwijs en begeleiding. De school deed echter al verschillende inspanningen om ruimtes te verfraaien en neemt grotere werken in een meerjarenplanning op. De turnzaal, de bijhorende sterk verouderde kleedkamers en de afgesloten douches zullen bijvoorbeeld in de nabije toekomst een grondige facelift en herstructurering ondergaan. De verbouwingsplannen zitten in een vergevorderde fase.

De instelling krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de instelling tekorten opspoorde en wegwerkte, de realisatie van kleinere oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de instelling om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Aanvangsbegeleiding

Doelgerichtheid De directie heeft een duidelijke visie op de aanvangsbegeleiding, met name moet een 'Jonge Frisse Kracht' (JFK) die nieuw in de school start zich zo snel als mogelijk thuis voelen dankzij een goed onthaal. De directeur doet persoonlijk de sollicitatiegesprekken. Zij gaat doelgericht op zoek naar competente leraren met het gepaste bekwaamheidsbewijs. Het is bovendien belangrijk dat de JFK diversiteit en samenwerking belangrijk vindt en deel wil uitmaken van het dynamische lerarenteam.

Ondersteuning De ondersteuning van de JFK's is kwaliteitsvol uitgewerkt. In augustus of september organiseert de directeur samen met de JFK-coach een speciale infossessie. Hierbij krijgen de nieuwe leraren naast de schoolvisie alle mogelijke informatie die van belang is voor een vlotte start in een nieuwe school. De JFK ontvangt de onthaalbrochure van het lopende schooljaar als naslagwerk met alle onderwerpen overzichtelijk gebundeld. Daarnaast staat de school ook garant voor een correcte en vlotte afhandeling van het personeelsdossier en krijgt de nieuwe leraar uitleg over het gebruik van het elektronische platform.

De JFK krijgt voor de vakinhoudelijke opvolging een meter/peter toegewezen in elke vakgroep. Deze collega is het eerste aanspreekpunt, maar de gehele vakgroep is bereid om de nieuwe leraar informatie of materiaal door te geven. Uit gesprekken met recent gestarte leraren blijkt dat er veel informele en aangename contacten zijn in de leraarskamer. Daarnaast is de JFK-coach zeer toegankelijk en kunnen zij bij haar terecht voor extra ondersteuning. De sfeer tussen het lerarenteam is positief en uitnodigend, waardoor nieuwkomers zich welkom voelen en graag op vrijdagavond mee 'de werkweek gaan afsluiten'.

In oktober volgt dan een tweede sessie over alle praktische aspecten van de evaluatie- en rapporteringspraktijk. Ten minste op het einde van het eerste schooljaar vindt er een evaluatievergadering plaats van de aanvangsbegeleiding.

Doeltreffendheid De school stelde vorig schooljaar een JFK-coach aan. Haar rol in de aanvangsbegeleiding is cruciaal. Zij is als coach een vertrouwenspersoon en een luisterend oor. Uit alle documenten en uit gesprekken blijkt dat het proces doeltreffend verloopt. JFK's zijn tevreden en voelen zich welkom en ondersteund.

Dankzij het goede onthaal en de fijne sfeer tussen de collega's, voelen nieuwkomers zich extra gemotiveerd om zich in te zetten voor de school en voor de leerlingen. De school creëert zo een veilige omgeving om eventuele problemen met klassen of met leerlingen tijdig bespreekbaar te maken met de coach en met de collega's.

Ontwikkeling De sterke ontwikkelingsgerichtheid van de school inzake aanvangsbegeleiding blijkt uit de aanpassingen die al werden doorgevoerd op basis van de evaluatie eind vorig schooljaar. De JFK-coach herwerkte op basis van deze bevindingen niet alleen de onthaalbrochure, ook werd beslist een eerste evaluatiegesprek met de betrokken personeelsleden al in oktober te plannen. Bovendien schreef de directeur het stappenplan voor het proces aanvangsbegeleiding uit als voorbereiding op het gesprek tijdens de doorlichting en signaleerde ze daarbij zelf de mogelijke verbeterpunten in het gehele proces. Volgend schooljaar zal de JFK-coach zo o.a. het organigram, de visie op deskundigheidsbevordering en de aandacht voor het zorgcontinuüm opnemen in de onthaalbrochure en eventueel verder toelichten tijdens de informatiesessies.

4.2 Deskundigheidsbevordering

Doelgerichtheid De school verwacht van het lerarenteam de intrinsieke bereidheid en motivatie om levenslang te leren. De directie faciliteert vakgebonden en onderwijskundige navormingen die kaderen binnen de schoolvisie. Op dit ogenblik beschikt de school nog niet over een jaarlijks nascholingsplan goedgekeurd door het Bijzonder overlegcomité.

Ondersteuning De school peilt naar de nascholingsbehoeften bij de leraren via een individuele enquête en via de vakgroep. Uit deze bevestigingen blijkt dat vooral vakgerichte navormingen maar ook het gebruik van verschillende didactische werkvormen bovenaan het verlanglijstje staan. Hier speelt de directie bewust op in door enerzijds individuele vakgerichte nascholingen toe te staan, voor zover die passen binnen het profiel en het budget van de school; en anderzijds door tijdens twee pedagogische studiedagen agogisch-didactische thema's aan te bieden. Hiervoor doet de school een beroep op de pedagogische begeleidingsdienst van het GO!, maar ook op de interne expertise binnen het lerarenteam. Zo zijn er leraren die vorig schooljaar via workshops hun opgedane kennis dissemineren aan de eigen collega's, wat zeer positief werd geëvalueerd. Indien gewenst kunnen leraren ook in elkaars lessen hospiteren, maar deze praktijk is nog niet sterk ingeburgerd.

Doeltreffendheid Na elke gevolgde nascholing of pedagogische studiedag vullen de leraren een evaluatieformulier in. Het beleidsteam analyseert deze evaluaties en werkt op basis daarvan nieuwe studiedagen uit. Het team brengt daarnaast in kaart wie welke nascholingen volgt. Daar waar een leraar 'alleen' is in het vakgebied, streeft de school ernaar contacten te leggen met partnerscholen om op die manier toch expertise en ervaringen uit te wisselen. De directie beseft dat het inhoudelijk dissemineren van de opgedane kennis nog sterker kan en dat een evaluatieformulier eerder als planlast wordt ervaren. Zij wil er bewust op inzetten om via professionalisering effectief het kernproces te verbeteren en dit doeltreffend op te volgen via o.a. klasbezoeken en functioneringsgesprekken.

- Ontwikkeling** Tijdens de algemene personeelsvergadering van september lijstte de school de klemtonen inzake de professionalisering voor dit schooljaar op: coöperatieve en activerende werkvormen, differentiëren, het Flex-traject in 1A en thema's in functie van het doorlichtingsverslag. Hieruit blijkt eens te meer het belang dat het beleidsteam hecht aan professionalisering, flexibel inspeland op de behoeften van de leraren en tegelijkertijd met inzicht in de noden van de school. De directie beseft dat een nascholingsplan en het uitwerken van de functioneringscyclus het proces van deskundigheidsbevordering nog kan versterken en bevorderen.
- Inbreuk(en) op regelgeving** Het opstellen van een jaarlijks nascholingsplan en de goedkeuring ervan in het Buitengewoon Overlegcomité

4.3 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid In haar visie op de leerbegeleiding focust de school op de individuele ontwikkeling, de talenten en de groeimogelijkheden van elke leerling. Dit uit zich in een duidelijk zichtbaar tweesporenbeleid: aandacht voor het remediëren van tekorten en voor het ontwikkelen van sterktes. Het Go! atheneum Lokeren zet sinds 2008-2009 in op flexibele leerwegen: de school wil elke leerling begeleiden en ondersteunen en streeft naar een totale persoonlijkheidsontwikkeling, met ruime keuzemogelijkheden en flexibele trajecten.

De leerbegeleiding vertrekt van het zorgcontinuüm waarbij de school inzet op brede basiszorg voor elke leerling. Binnen de verhoogde zorg werkt de school met samenwerkingsovereenkomsten en remediëringfiches voor de leerlingen met specifieke leernoden. Er is een goede samenwerking met het CLB (centrum voor leerlingenbegeleiding), dat een actievere rol aanneemt binnen de fase van uitbreiding van zorg. Verder staat de school open voor flexibele trajecten voor de leerlingen met aparte noden.

Remediëren en uitdagen via individuele trajecten staan centraal. Inspelen op de individuele noden van de leerlingen is de hoofdmotivatie van het project 'Start to Study'. In alle fasen zet de school actief in op dialoog met en inspraak van alle betrokken partijen: leerlingen, ouders en leraren. Trajecten opgezet vanuit een competentiecontext krijgen veelal vorm vanuit een vraag van ouders of leerlingen. Wanneer leerlingen onvoldoende uitdaging ervaren, kunnen zij vanuit eigen interesses een voorstel doen tot mogelijke aanpassingen aan hun traject.

De school voert een intakegesprek met alle ouders van nieuwe leerlingen . Indien er extra noden zijn wordt de leerlingenbegeleider bij het gesprek betrokken. Om zicht te krijgen op de beginsituatie van alle leerlingen doet de school een beroep op observaties en testen door het lerarenteam. Deze melden snel specifieke leernoden van leerlingen aan de leerlingbegeleiding. De leerlingenbegeleiders verzamelen deze informatie in het leerlingvolgsysteem en gebruiken deze gegevens om passende maatregelen te treffen en samenwerkingsovereenkomsten op te stellen met redelijke aanpassingen voor de leerlingen met extra ondersteuningsnoden.

Ondersteuning

In het uitwerken van de leerbegeleiding maakt de school van haar kleinschaligheid een troef.

Voor de eerste graad is een voltijdse leerlingbegeleider aangesteld, voor de tweede en derde graad neemt de leerlingbegeleider een halftijdse functie op. Eén leraar houdt zich specifiek bezig met de schoolloopbaan van de leerlingen, in het bijzonder hun studiekeuze voor het hoger onderwijs. Dit geëngageerde team werkt vlot samen, en de goede informele verstandhouding biedt mogelijkheden voor het samenwerken over de grenzen van graden heen. De leden van het team voelen zich gesteund door de lerarengroep en door de directie. Ze kunnen geregeld beroep doen op het CLB.

In een beknopte en duidelijke affiche wordt aan de leerlingen duidelijk gemaakt bij wie ze op school terecht kunnen voor concrete vragen in verband met leren leren of socio-emotionele problematieken.

Een hele reeks maatregelen draagt bij tot het creëren van een krachtige leeromgeving: uitgeschreven leertechnieken voor alle studiejaar, huiswerkbeleid, huiswerkklas, peertutoring, STICORDI-maatregelen, remediëringfiches en een uitgewerkte cursus met handleiding Start to Study, die door de leerlingbegeleider wordt gegeven aan de leerlingen van de tweede en derde graad die er nood aan hebben.

Voor de begeleiding van leerlingen werkt de school ook met peer tutoring, waarbij leerlingen van de derde graad als keuzevak medeleerlingen uit de eerste graad begeleiden.

De school biedt individuele trajecten voor leerlingen met specifieke leerbehoeften. In een flex-uur worden de leerlingen van de eerste graad bijgewerkt en uitgedaagd voor bepaalde vakken.

Doeltreffendheid De school gebruikt kwalitatieve en kwantitatieve data om de effecten na te gaan van haar leerbegeleiding op leerling- en schoolniveau.

Op leerlingniveau volgen de klastitularis, de leerlingbegeleider en de klassenraad de resultaten op van alle leerlingen, met bijzondere aandacht voor leerlingen in een remediëringstraject. Tijdens of na het schooljaar zijn deze overeenkomsten en remediëringsmaatregelen voorwerp van aanpassing of bijsturing.

De schoolleiding moedigt de leraren aan om relevante informatie te noteren in het leerlingvolgsysteem. Individuele leertrajecten die worden opgezet vanuit een zorgcontext ontstaan vaak op vraag van de leerkrachten. Zij zijn de eersten die opmerken wanneer een leerling dreigt af te haken en signaleren dit aan de leerlingenbegeleider. Na overleg met de directie, de leerling en de ouders wordt op de klassenraad een geïndividualiseerd plan van aanpak opgesteld. Het volgen van nascholingen over leerbegeleiding wordt gestimuleerd en pedagogische studiedagen hebben aandacht besteed aan dit onderwerp.

De meeste leerkrachten besteden voldoende aandacht aan leertips voor hun vak. Ze creëren hierdoor een krachtige leeromgeving voor hun leerlingen.

Het peer-tutoringsysteem was voorwerp van een aparte externe studie en analyse en werd als zeer positief en stimulerend beoordeeld.

De school heeft haar visie op het talenbeleid vertaald naar concrete doelen afgestemd op de noden van haar leerlingen. Het schoolteam detecteert de talige noden van de leerlingen door middel van een taalscreening van alle leerlingen in het eerste leerjaar. Indien de resultaten daartoe aanleiding geven, treft de school maatregelen die aansluiten bij de specifieke noden van de betrokken leerling. De meeste vakgroepen zorgen ervoor dat het lesmateriaal en de evaluatiepraktijk qua taal voldoende afgestemd zijn op het talig niveau van de leerlingen. Heel wat leraren besteden tijdens de lessen voldoende aandacht aan het verwerven van vaktaal, schooltaal en instructietaal. De school zorgt voor structuren i.v.m. het werken aan het talenbeleid en ze neemt initiatieven inzake professionalisering m.b.t. talenbeleid. Waar nodig probeert de school de organisatie en uitvoering van het talenbeleid bij te sturen, zowel op pedagogische studiedagen als binnen de vakgroepwerking. Het algemeen beleid screent ook examens en toetsen op taalgebruik. Uitgewerkte schrijf- en spreekkaders voor leerlingen, naast checklists voor toets- en examenvragen, tips voor rapportcommentaren en fiches voor instructietaal voor leraren zijn voorbeelden van een doorgedreven aandacht voor het talenbeleid.

Ontwikkeling De school zet actief in op leerbegeleiding, staat open voor nieuwe ontwikkelingen en zet hiervoor voldoende middelen in. Concreet uitgewerkte visieteksten geven hierbij richting aan de leraren. Daarnaast biedt het digitaal platform heel wat informatie over het zorgcontinuüm, leerstoornissen en bijhorende STICORDI-maatregelen, drugspreventie, samenwerking met CLB. De leerlingenbegeleiding reageert adequaat op de signalen die zij krijgen vanuit hun contacten met de basisschool, met leraren, leerlingen en ouders en zet deze informatie om in concrete acties.

Binnenklasdifferentiatie blijft een werkpunt waar het algemeen beleid aandacht aan wil schenken.

De school investeert in de verhoging van de kwaliteit van de leerbegeleiding. Ook externen zoals CLB en de pedagogische begeleidingsdienst versterken de expertise van de school op het vlak van leerbegeleiding.

4.4 Loopbaanbegeleiding

Doelgerichtheid Met haar loopbaanbegeleiding wil de school bij de leerlingen vaardigheden en attitudes ontwikkelen om tot een zelfstandige en verantwoorde studiekeuze te komen. Daarnaast wil ze de leerlingen en de ouders ondersteunen om met kennis van zaken en op basis van realistische verwachtingen een bewuste studiekeuze te maken. De school wil elke leerling begeleiden en ondersteunen en streeft naar een totale persoonlijkheidsontwikkeling, met ruime keuzemogelijkheden en flexibele trajecten.

De school voert een intakegesprek met alle ouders van nieuwe leerlingen. Indien er extra noden zijn, wordt de leerlingbegeleider bij het gesprek betrokken. Het leerlingvolgsysteem, geïnventariseerd en aangevuld door de leerlingbegeleiders, is tegelijk een belangrijke bron van gegevens voor de begeleiding van de schoolloopbaan.

Ondersteuning Eén leraar houdt zich specifiek bezig met het leertraject van de leerlingen, in het bijzonder hun studiekeuze voor het hoger onderwijs. Verder staat het geëngageerde team van leerlingbegeleiders ook in voor de loopbaanbegeleiding van de leerlingen. Ook voor dit proces leidt de vlotte en informele samenwerking over de grenzen van de graden heen tot zorgvuldig handelen, gesteund door het lerarenteam en de directie. Het CLB biedt hulp en ondersteuning waar nodig.

Voor de eindexamens krijgen de leerlingen via hun ouders een aanmoedigingsbrief, die specifiek wijst op de knelpunten die ze op de laatste examens dienen recht te zetten.

Zowel de commentaren op de rapporten als het advies van de delibererende klassenraad zijn uitvoerig onderbouwd, en gaan op positieve wijze op zoek naar mogelijkheden, ook voor leerlingen die van richting moeten veranderen.

In de derde graad wordt intensief ingezet op begeleiding van de studiekeuze voor het hoger onderwijs, via getuigenissen van oudleerlingen, SID-in (studie-informatie dagen) over het hoger onderwijs, studiekeuzewijzers, of geïndividualiseerde informatie op vraag.

Doeltreffendheid De school gebruikt kwalitatieve en kwantitatieve data om de effecten na te gaan van haar schoolloopbaanbegeleiding op leerling- en schoolniveau.

De school verzamelt zeer nauwkeurig de gegevens over haar instroom: schoolse achterstand bij de aanvang van het schooltraject en thuisachtergrond zijn problematieken die voldoende aandacht krijgen.

Op schoolniveau verzamelt de school systematisch de gegevens over studieresultaten van oudleerlingen in het hoger onderwijs. De nauwkeurige analyse van deze resultaten geeft aanleiding tot overleg over en aanpassing van de studiekeuzebegeleiding. Ook verzamelt de school overzichten met de resultaten van de leerlingen die een remediëringstraject volgden. De schoolloopbaan en de tevredenheid van leerlingen maakten eveneens voorwerp uit van een extensieve bevraging. Op deze wijze staat de werking open voor bijsturing waar nodig en gewenst.

Ontwikkeling De school investeert in de verhoging van de kwaliteit van de begeleiding van het leertraject. Schoolloopbaanbegeleiding en advisering behoren tot de prioriteiten voor de volgende schooljaren. Ook externen zoals CLB en de pedagogische begeleidingsdienst versterken de expertise van de school op het vlak van schoolloopbaanbegeleiding.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De directeur, samen met een beleidsmedewerker en een leerlingencoördinator die daarvoor gedeeltelijk zijn vrijgesteld, staan in voor de dagelijkse werking van de school. Zij vormen een dynamisch directieteam met veel aandacht voor vertrouwen en communicatie. Zij voeren een complementair, participatief en laagdrempelig beleid dat erop gericht is de aanwezige competenties in de personeelsformatie optimaal te benutten. Hun aanwezigheid bij elke klassenraad zorgt voor hun directe betrokkenheid bij het schoolgebeuren. De pedagogische raad, waar de leden op vrijwillige basis aan participeren, is eveneens een belangrijke pijler van het beleid.

Voor schooloverstijgende materies biedt de scholengroep ondersteuning. Van alle actoren zijn de bevoegdheden duidelijk uitgeschreven. Het organogram toont een gecoördineerde aanpak waarbij alle participanten een duidelijk zicht kunnen hebben op de verantwoordelijkheden en de aanspreekpunten.

Het directieteam doet heel veel inspanningen om het vroegere beleid, dat gericht was op gezamenlijke doelgerichtheid en flexibele leertrajecten, verder uit te bouwen. De vakgroepen en de ad hoc werkgroepen ondersteunen dit beleid. Het vertrouwen van de directie in de vakdeskundigheid en verantwoordelijkheid van de individuele leraren is groot. De waardering voor hun dagelijkse inzet blijkt dan weer uit de aandacht van het beleid voor het welbevinden van het schoolteam.

Visieontwikkeling De visie van de school op onderwijs en opvoeding steunt op basispijlers van het pedagogische project van het GO! en van de scholengroep. Via verschillende overlegfora betreft het directieteam het schoolteam om deze visie verder te concretiseren en te vertalen in beleidsdoelen en actiepunten. De school wenst haar maatschappelijke rol zo goed mogelijk te vervullen en stemt haar beleid af op haar doelgroep. Als leergemeenschap werkt de school niet alleen aan de intellectuele ontwikkeling van de leerlingen, maar ook aan de persoonlijkheidsvorming. De grote aandacht voor diversiteit en de talentontwikkeling van elke leerling blijkt uit het onderwijsaanbod en de organisatie van flexibele leertrajecten. Dit vergt heel wat inspanningen van het hele team, maar onderstreept de vertaling van de visie dat diversiteit een extra troef kan zijn.

De school communiceert intern en extern op een transparante wijze, maar kan haar onderwijsproject nog sterker regionaal bekend maken. Het resultaat is een aangenaam en gedisciplineerd schoolklimaat met oog voor de brede zorg van de leerlingen.

Besluitvorming De wettelijke participatieorganen (de schoolraad, de pedagogische raad, de leerlingenraad en de ouderraad) zijn aanwezig. Zij beogen de samenwerking van de onderwijsbetrokkenen bij het realiseren van de onderwijs- en opvoedkundige opdrachten van de school. Het directieteam houdt bij heel wat pedagogische beslissingen rekening met de inbreng van het personeel.

De school stelt duidelijke beleidsprioriteiten voorop. De vakcoördinatoren vormen de brug tussen het beleid en de individuele leraren. De verdere uitbouw van het professionaliseringsbeleid is onder meer bedoeld om iedereen nog beter te informeren en actief te betrekken bij elke pedagogische innovatie of de verdere uitbouw van de onderwijsprocessen. De verschillende beleidsaspecten krijgen toelichting en ruimte voor bespreking tijdens de personeelsvergaderingen. Ook de leerlingenraad fungeert als klankbord voor acties in het teken van het welbevinden.

Via het elektronisch platform kunnen de personeelsleden, de leerlingen en de ouders kennis nemen van de genomen beslissingen in de respectievelijke besluitvormingsorganen. Aanvullend kunnen ze extra informatie vinden op een goed gestructureerde schoolwebsite.

Kwaliteitszorg De school heeft geen uitgeschreven visie op de interne kwaliteitszorg. Toch vertaalt ze het kwaliteitsmodel PDCA (plan, do, check, act) onder meer in de beleids- en actieplannen rond de GOK-werking (Gelijke onderwijskansen). Met deze succesvolle aanpak als model streeft de school naar een meer structurele verankering van de reeds aanwezige aandacht voor kwaliteitsverbetering in andere onderwijsprocessen.

De school voert metingen uit rond de (studie)vorderingen van de leerlingen, de interne doorstroming, de (mogelijke) uitval, de leerprestaties, de tevredenheid van interne of externe actoren en de resultaten in het vervolgonderwijs. De gemaakte analyses resulteren evenwel nog niet altijd in doelstellingen en concrete actiepunten.

Voor de kwaliteitscontrole op de uitvoering van de processen en op de leerplanrealisatie vertrouwt de schoolleiding op de professionaliteit en de beroepsfierheid van de uitvoerders. Dit leidt in sommige processen of vakken nog tot kwaliteitsverschillen in de uitvoering. Lesbezoeken en de bijbehorende functioneringsgesprekken als instrumenten om de onderwijskwaliteit te bewaken waren bij het nieuwe beleid voorlopig nog niet aan de orde. De goede samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst is een schakel in de kwaliteitscirkel.

Inbreuken op de regelgeving De school heeft geen, geen recent of geen goedgekeurd nascholingsplan en/of het nascholingsplan werd niet voor advies (GO!)/overleg (gesubsidieerd onderwijs) voorgelegd aan de schoolraad. Bijzonder decreet van 14/07/1998 betreffende het gemeenschapsonderwijs - art. 11.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplangerichtheid van het aanbod Frans in de eerste en tweede graad.
- De didactische uitrusting als ondersteuning voor de leerplanrealisatie van natuurwetenschappen.
- De invulling van de onderzoekscompetentie voor Latijn in de tweede en de derde graad.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De opvolging van en de zorg voor de ontplooiing van de talenten van elke leerling.
- Het positief, gestructureerd en stimulerend school en klasklimaat.
- De inzet en het engagement van het schoolteam.
- De organisatie van het talenbeleid op schoolniveau.
- De dynamische ondersteuning en sterke ontwikkelingsgerichtheid van de aanvangsbegeleiding.
- Het benutten en inzetten van interne en externe expertise voor innovatie.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het sterke participatieve schoolbeleid.
- Het positief inzetten van diversiteit op elk niveau.
- De open communicatie.
- Het aanwenden van datageletterdheid voor de kwaliteitszorg op schoolniveau.
- Het aanbieden van een brede culturele vorming.
- De openheid voor externe evaluatie.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen in een aantal vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De inhoudelijke verdieping van de vakgroepwerking.
- De opvolging van de effecten van de deskundigheidsbevordering tot op de klasvloer.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aansturing en de opvolging van de vakgroepwerking.
- De profilering van de school.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Geschiedenis in de eerste graad (wordt niet opgevolgd door de inspectie).

Wat betreft de regelgeving

- Nascholingsplan ter goedkeuring voorleggen aan de schoolraad.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Johanna COEMAN de inspecteur-verslaggever	Inge VISSERS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	